

jotacija se treba očuvati, kao što se čuva u ruskom, na primjer u antroponimima Есенин i Ельцин i u toponimu Енисей koji su odveć uvriježeni da bi slijedili posredničke oblike i postali *Esenjin, *Eljcin ili *Enisej. Usporedbe radi, oblik *Erevan* jednako je nepotpun kao kad bi *Yellowstone* ili *Jerihon* glasili *Ellostone i *Erihon i jednako je netočan kao što bi bio i obrnut slučaj, na primjer *Jedźmiacin za armenski grad Էջմիածին (*Edźmiacin*) budući da je Jerevan prejetiran, a Edźmiacin nije. Prilagoditelj treba znati koji su toponimi prejetirani, a koji nisu, odnosno treba razlikovati Է i Է i po tome se ravnati. Slično slovu Է Է, koje se čita /je/ na početku riječi, a /e/ u sredini, ponaša se slovo Լ n koje se na početku riječi čita /vo/, a u sredini /o/ pa bi, analogno s pretežnošću Erevana nad Jerevanom, kod toponima Ռսկէհատ (Voskehat)

i Ռսկէհատ (Voskevat), u skladu s pismom, a ne izgovorom, prevladali nepostojeći oblici *Oskehat i *Oskevaz. Prilagoditelj se kod nelatiničnog jezika treba služiti transliteracijom ili se treba držati fonetskog načela ili pak imati argumente za otklon.

Mogući su krivci za ovu dvojbu, odnosno uopće za pojavu oblika *Erevan* u hrvatskom, drugi jezici, konkretno ruski, turski, engleski i srpski. Hrvatski autori vjerojatno vide povezanost oblika *Jerevan* i *Jermenija*, odnosno vezu Jerevana s prejetiranim oblikom toponima Armenija, kakav se rabi u srpskoj me pa se obliku *Erevan* pribjegava u želji za odmakom od srpskog, no time se zanemaruje izvorna prejetacija i gubi se važna razlika između prejetiranih i neprejetiranih oblika.

Marko Kovačić

OSVRTI

HRVATISTIKA

Hrvatistika, jezikoslovni časopis studenata Filozofskoga fakulteta u Osijeku, Filozofski fakultet, Osijek, 2011., godište 5., broj 5.

Urednici: Zvonimir Glavaš i Sanda Ham

eti broj *Hrvatistike*, jezikoslovnog časopisa studenata Filozofskog fakulteta u Osijeku, objavljen je u prosincu 2011. godine u nakladi Filozofskog fakulteta. Časopis na 255 stranica donosi nove i zanimljive jezikoslovne teme ispisane u 26 studentskih jezikoslovnih radova koje potpisuju 22 različita autora, i to ne samo studenti hrvatskog jezika nego i engleskoga i njemačkoga.

Časopis petogodišnje tradicije *Hrvatistika* podijeljen je ovaj put u pet tematskih cjeli-

na – hrvatska morfologija i sintaksa; pragmatolingvistika; kontrastivna analiza; prijevodi jezikoslovnih radova do sada neprevedenih na hrvatski jezik; aktualne teme – razgovori s inozemnim studentima, jezikoslovna zbiivanja, obljetnice i prikazi.

Na prvim stranicama časopisa govori se ukratko o razdoblju od ilirizma do kraja 19. stoljeća, uspoređuje se zagrebačka filološka škola i hrvatski vukovci te njihovi poznati stavovi o jeziku. Autorica Anita Čavlović u radu *Imenice a-vrste u Vebera* i suvremenim gramatikama uspoređuje imenice a-vrste u *Slovnici* jednog od najistaknutijih jezikoslovaca i pripadnika zagrebačke filološke škole Adolfa Vebera Tkalčevića s opisom istih imenica u suvremenoj Akademijinoj gramatici. Na zanimljiv način u radu *Neosobna rečenica u Vebera* i suvremenoj literaturi autorica Romana Rogač donosi nam

ponajprije prikaz starijega jezikoslovnog nazivlja (osoba, osobni glagol, neosobni glagol) te konkretan teorijski opis s mnoštvom primjera iz različitih suvremenih gramatika. U istome duhu – usporedbe Vebera i suvremenih gramatika, opisuju se u radu autorice Nataše Ašpan, Pasivna rečenica u Vebera i suvremenoj literaturi, pasiv te sličnosti i razlike u Vebera i suvremenih jezikoslovaca.

Uvijek aktualni „sukob“ toliko sličnih, a opet toliko različitih padeža dativa i lokativa kao značenjski različitih jedinica, a zatim padeža različitih i na temelju prijedloga i navezaka, opisuje nam autorica članka *Dativ i lokativ u suvremenim gramatikama*, Ivana Gis.

Maja Šmole u radu *Kondicional II. u hrvatskom književnom jeziku* uočava da je taj glagolski način u širokoj uporabi u hrvatskom jeziku i da je razlikovna sastavnica prema srpskom književnom jeziku jer se ondje ne bilježi ni u upotrebi, ni u normativnoj literaturi. Rad Zvonimira Glavaša *Promjene glagolske rekcije u jeziku suvremenih hrvatskih medija govori o tome kako bi suvremeni hrvatski mediji trebali biti ogledalo hrvatskoga književnoga jezika*, no kako nam je poznato, uglavnom nije tako.

Zanimljiv je rad Sanje Cvetko *Rasprave o kritikama Katičićeve Sintakse u kojemu se opširno prikazuju rasprave u vrijeme kada je Sintaksa prvi put objavljena*.

Poglavlje o kontrastivnoj analizi bavi se odnosima između hrvatskoga jezika s jedne strane te engleskoga i njemačkoga s druge – Na vječnim lovištima love i Hrvati i Englezi autorice Barbare Kružić, *Usporedba hrvatske i engleske fonetike i fonologije* Teje Maksimović, *Kontrastivna analiza hrvatskih i njemačkih frazema koji u sebi sadrže sastavnicu noga/Bein*, Sanje Domazet.

Sljedeće poglavlje ispisuju Goran Đuras, Tihana Kovač i Maja Ljubej, prevodeći Zoltána Kövecsesa – *Metafora i pitanje uni-*

verzalnosti, Carla Jamesa – *Što je kontrastivna analiza? te Petera Trudgilla – Jezik i kontakt*.

Posljednja tematska cjelina obuhvaća zanimljivosti kao što je rad *Grafički anglizmi* Tihane Sedlar; Antonija Rukavina razgovarala je s inozemnim studentima kroatistike okupljenim na projektu *Eco Heritage Taks Force*. Martina Podboj razgovarala je i sa studenticama iz Poljske, gošćama na Filozofskom fakultetu u Osijeku o njihovim iskustvima studiranja u Hrvatskoj. Bili smo i u Lipiku na dodjeli Šreterovih nagrada za najbolju hrvatsku riječ, a o tome piše Tihana Sedlar. Posljednji su radovi obljjetničarski – o 110. obljetnici Broz-Ivekovićeve rječnika Zrinke Prakaturović, o 100 godina Andrićeve Braniča jezika hrvatskoga Sanele Pavlek i Ivane Gis, Hrvatskog pravopisa poznatog pod nazivom *londonac Jelene Batrnek*. Zbornik završava dvama prikazima, Sanja Cvetko prikazuje poboljšani i usavršeni Hrvatski pravopis Stjepana Babića i Milana Moguša. Jezični poslovni savjetnik Lane Hudaček i Maje Matković *Jezični priručnik Coca-Cole HBC Hrvatska* prikazala je Barbara Kružić.

Raznovrsnost sadržaja i jezikoslovnih tema, iskustvo mladih autora i njihovi doticaji s jezikom, vrijednosti su časopisa *Hrvatistika*. Znanje je ono što nam nitko ne može oduzeti pa studenti, svjesni one uzrečice da na mladima svijet ostaje, nastoje širiti svoje zamisli, a opet svjesni i svoje vrijednosti nastoje potaknuti jezikoslovce i sve zainteresirane da pročitaju pokoju stranicu *Hrvatistike*. Čitanjem, proučavanjem starih i stvaranjem novih spoznaja dolazimo do velikog i istinskog znanja, a tako osiguravamo očuvanje hrvatskog jezika i štitimo ga od svih nenaravnih društvenih i političkih promjena, nepotrebnih tuđih utjecaja.

Sanela Pavlek